

Brüssel, 10.3.2020
COM(2020) 102 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE,
NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTISAALKOMITEELE NING
REGIOONIDE KOMITEELE**

Euroopa uus tööstusstrateegia

1. Euroopa uus lähenemisviis tööstusele

Euroopa on alati olnud tööstuse kodu. Ta on sajandeid olnud teerajaja tööstusinnovatsioonis ja aidanud parandada inimeste tootmis-, tarbimis- ja äriajamisviise maailma eri paigus. Põhinedes tugeval siseturul, on Euroopa tööstus pikka aega vedanud meie majandust, pakkudes stabiilset elu miljonitele inimestele ja luues sotsiaalseid keskuseid, mille ümber on rajatud meie kogukonnad.

Läbi pika ajaloo on tööstus tõestanud oma võimet juhtida muutust. Ja ta peab seda tegema ka nüüd, mil Euroopa alustab üleminekut kliimanetraalsusele ja digitaalsele juhtrollile maailmas, mis on pidevas muutuses ja ettearvamatum kui varem.

See ökoloogiline ja digivaldkonda hõlmav kaksiküleminek mõjutab meie majanduse, ühiskonna ja tööstuse kõiki osi. Kaksiküleminek eeldab uusi tehnoloogiaid ning selleks vajalikke investeringuid ja innovatsiooni. Üleminekuga luuakse uusi tooteid, teenuseid ja turge ning ärimudeleid. See kujundab uut tüüpi töökohti, mida praegu veel ei ole ja mis eeldavad oskusi, mida meil veel ei ole. Sellega kaasneb üleminek lineaarselt tootmiselt ringmajandusele.

Need üleminekud toimuvad oluliste geopoliitiliste muutuste ajal, mis mõjutavad konkurentsi olemust. Nüüd on olulisem kui kunagi varem, et Euroopa teeks oma hääle kuuldavaks, hoiaks oma väärtusi ja võitleks võrdsete tingimuste eest. **See on küsimus Euroopa suveräänsusest.**

Kaksikülemineku ulatus, sügavus, mastaapsus, kiirus, olemus ja vajadus selle järele on enneolematu. Seda peegeldavad president von der Leyeni *poliitilised suunised*, Euroopa Parlamendi seatud prioriteedid ja Euroopa Ülemkogu strateegiline tegevuskava 2019–2024. *Euroopa rohelises kokkuleppes*¹ ja komisjoni hiljutises *Euroopa digituleviku kujundamise strateegias*² on püstitatud ambitsioon ning antud liikumiskiirus ja -suund eesolevateks aastateks.

Euroopa vajab nüüd tööstuse jaoks lähenemisviisi, mis vastab tänastele ambitsioonidele ja homsele reaalsusele. Selles on keskne koht Euroopa tööstuse võimel juhtida seda kaksiküleminekut ja suurendada meie konkurentsivõimet. Üksnes kohandamisest ei piisa – Euroopast peab saama muutuse ja innovatsiooni mootor ja võimaldaja. Meie tööstuspoliitika peab aitama meil seda kaugemaleulatuvat eesmärki reaalsuseks muuta.

Euroopa tööstusstrateegia peab peegeldama meie väärtusi ja sotsiaalse turumajanduse traditsioone. Toetume oma tugevustele, milleks on meie mitmekesisus ja andekus, meie väärtused ja eluviis, meie novaatorid ja loojad. Meil on vaja Euroopa tööstuspoliitikat, mis põhineb konkrentsil, avatud turgudel, maailmatasemel teadusuuringutel ja tehnoloogial ning tugeval ühtsel turul, millega kaotatakse tõkked ja vähendatakse bürokraatiat. Peame hoiduma lihtsustatud lahendustest, millega kaasneb proteksionism või turumoonutus, kuid me ei tohiks ebaausa konkurentsi suhtes olla sinisilmsed.

Käesolevas strateegias tunnustatakse Euroopa Liidu tugevust ja rolli eelkõige võimaldaja ja reguleerijana. Raamistiku kehtestamine ning poliitilise ja strateegilise suuna näitamine on äärmiselt oluline, et pakkuda nii investoritele, novaatoritele kui ka tööstusele kindlust, mida nad vajavad.

Meie uus tööstusstrateegia on nii vaimult kui ka sisult ettevõtlust toetav. Komisjon on valmis kavandama ja looma uusi lahendusi nii koos tööstuse kui ka sotsiaalpartnerite ja kõigi

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 67 final.

teiste sidusrühmadega. Seda toetab uus fookus **tööstusökosüsteemidele**, milles võetakse arvesse väärtusahela kõiki osapooli. See on meie uus lähenemisviis, mis peegeldab vajadust uute mõtte- ja tööviiside järele, et juhtida kaksiküleminekut.

Strateegiaga näidatakse kätte liikumissuund ja tee, mida mööda kohale jõuda. Selles esitatakse visioon sellest, mida tahame saavutada 2030. aastaks ja pärast seda, ning põhitegurid, mis aitavad meil eesmärgini jõuda. Liitu ootab ees ülemineku- ja oluliste muutuste aeg, kuid lihtne tõsiasi ei muutu: Euroopa jääb alati tööstuse koduks. Käesoleva strateegiaga on Euroopa Komisjon valmis tegema kõik, mis vaja, et see nii ka jääks.

2. Euroopa tööstus: täna ja homme

Tööstusel on Euroopa edasises arengus ja õitsengus keskne koht. Tööstuse osakaal ELi majanduses ulatub üle 20 % ja see annab tööd umbes 35 miljonile inimesele. Lisaks on sellega seotud mitu miljonit töökohta kodus ja võõrsil. Tööstus moodustab kaupade ekspordist 80 % ja on üks peamistest põhjustest, miks EL on välisinvesteeringute tegemisel ja vastuvõtmisel maailmas juhtival kohal. 99 % Euroopa ettevõtjatest on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), millest suurem osa perefirmit. VKEd on meie majanduse ja ühiskonna selgroog³.

Euroopa tööstusel on kõrge lisandväärtusega toodete ja teenuste turul üleilmne konkurentsieelis. Euroopa on eeskujuks rangeimate **sotsiaal-, töö- ja keskkonnanõuete järgimisel** ning see aitab tal oma väärtusi edendada. Tänu tugevale innovatsioonivõimele on Euroopa ka keskkonnahoidliku tehnoloogia patentides ja muudes kõrgtehnoloogia sektorites maailmas liider. Ühtne turg annab igas suuruses Euroopa ettevõtjatele võimaluse uuendada, kasvada ja anda tööd suuremal arvul inimestele. Need tugevad küljed tuleb suunata juhtrolli saavutamisele valdkondades, kus EL on veel teistest maas, nagu pilve- ja andmerakendused.

Euroopa tööstuses on juba toimumas oluline muutus. Toimumas on selge üleminek toodetelt teenustele ning toodete ja teenuste ainuomamiselt jagatud omamisele. Surve loodusvaradele on juba kaasa toomas ringluspõhisemat lähenemisviisi tootmisele. Tänu sellisele murrangulisele tehnoloogiale nagu 3D-printimine peab Euroopa võtma maksimumi **asukohast tulevast võimalusest**, et tuua mõnes sektoris rohkem tootmist tagasi ELi.

Ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks vajab Euroopa, et tööstus muutuks rohelisemaks ja oleks digitaalsem, jäädes samas maailma tasandil konkurentsivõimeliseks. See aitab muuta ja kasvatada nii traditsioonilist kui ka uut tööstust, toetada VKEsid ja **edendada meie konkurentsivõimelist jätkusuutlikust**. See on ühtmoodi oluline nii teenuste kui ka toodete jaoks.

Tänu Euroopa sotsiaalsele turumajandusele käib majanduskasv käsikäes paremate sotsiaalsete standardite ja elatustasemega ning heade töötingimustega. **Euroopa sotsiaalõiguste sammas** on ka edaspidi meile suunanäitajaks ja tagab, et kaksikülemineku oleks sotsiaalselt õiglane.

Tugeva, innovaatilise ja integreeritud tööstusbaasiga on Euroopal kõik võimalused saada maailmas liidriks.

2.1 Üleilmselt konkurentsivõimeline ja maailma tipptasemel tööstus

³ Samaaegselt käesoleva teatisega võetakse vastu VKEdele pühendatud strateegia – VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks (COM (2020) 103 final).

Uus ja pidevas muutuses geopoliitiline reaalsus mõjutab oluliselt Euroopa tööstust. Üleilmne konkurents, proteksionism, turumoonutused, kaubanduspinged ja reeglipõhise süsteemi proovilepanekud on kõik tõusujoones. Esile on tõusmas uued jõud ja konkurendid. Kindlaks kujunenud partnerid valivad uusi teid. Koos eesseisva üleilmse majandusliku ebakindluse perioodiga kujutavad need uued suundumused Euroopa tööstuse jaoks uusi väljakutseid ajal, mil see alustab ökoloogilist ja digitaalset kaksiküleminekut.

Sellisele vastutuulele ei tohiks Euroopa reageerida enamate tõkete püstitamise, konkurentsivõimetute tööstusharude kaitsmise või teiste proteksionistliku või moonutava poliitika imiteerimisega. **Konkurentsivõimeline olemine eeldab konkurentsi – nii kodus kui võõrsil.** Selleks et ettevõtjad saaksid oma ideid ellu viia ning eri suurusega äriühingud saaksid areneda ja kasvada, on vaja õigeid tingimusi.

Samal ajal peab EL olema võimeline tugevdama majandusliku tegevuse ja diplomaatia kaudu oma strateegilisi ja majanduslikke huve välismaal. **EL peab kasutama ära ühtse turu mõju, suurust ja integratsiooni,** et kehtestada üleilmsed standardid. Kui suudame kujundada kvaliteetsed üleilmsed standardid, mis kannavad Euroopa väärtuseid ja põhimõtteid, see ainult tugevdab meie strateegilist autonoomiat ja tööstuse konkurentsivõimet.

Euroopa toetub ka edaspidi vabale ja õiglasele kaubandusele partneritega kõikjalt maailmast. Reeglitel põhinev mitmepoolne kaubandussüsteem ja Maailma Kaubandusorganisatsioon on hädavajalikud, et tagada avatud turud ja võrdsed võimalused. EL jätkab pingutusi, et **kaitsta, ajakohastada ja täiendada maailma kaubandussüsteemi,** et see vastaks maailma tänastele väljakutsetele ja homsele reaalsusele.

2.2 Kliimaneutraalsusele teed sillutav tööstus

Euroopa roheline kokkulepe on Euroopa uus majanduskasvu strateegia. Selle keskmes on meie soov saada aastaks 2050 maailma esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks.

Tööstusel on selles meie aja suurimas väljakutses ja võimaluses juhtiv roll. **Kõigil tööstuse väärtusahelatel, sealhulgas suure energiakasutusega sektoritel, on siin oluline koht.** Kõik nad peavad pingutama oma CO₂ jalajälje vähendamiseks, kuid ka kiirendama üleminekut, pakkudes taskukohaseid ja puhta tehnoloogia lahendusi ning töötades välja uusi ärimudeleid.

Et tööstuse konkurentsivõime paraneks selle muutudes rohelisemaks ja ringluspõhisemaks, peab tööstus **tagama varustamise puhta ja taskukohase energia ja toorainetega.** Investeeringute suurendamine teadusuuringutesse, innovatsiooni, kasutuselevõttu ja ajakohastatud taristusse aitab arendada uusi tootmisprotsesse ja luua samas uusi töökohti.

Kooskõlas käesoleva strateegia ettevõtlusvaimuga peaksid ELi institutsioonid, liikmesriigid, piirkonnad, tööstus ja muud asjakohased toimijad tegema koostööd, et **luua puhta tehnoloogia juhtivad turud** ja tagada meie tööstuse juhtiv positsioon maailmas. Õiguspoliitikal, riigihankel, ausal konkurentsil ja VKEdes täielikul kaasamisel on selle teoks tegemisel oluline koht.

Neid pingutusi peaks toetama ELi ja liikmesriikide tasandi poliitika ja rahastamisvahendid ning ka erasektor. Suurem konkurentsieelis on neil, kes tegutsevad esimesena ja kõige kiiremini.

2.3 Euroopa digitulevikku kujundav tööstus

Digitaaltehnoogia muudab tööstuse nägu ja seda, kuidas me äri ajame. See loob uusi ärimudeleid, suurendab tööstuse tootlikkust, annab töötajatele uusi oskusi ja toetab meie majanduse CO₂ heite vähendamist. Digisektor aitab ka kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe täitmisele nii puhta tehnoloogia lahenduste pakkujana kui ka enda CO₂ jalajälje vähendamise kaudu.

Euroopa digituleviku kujundamise strateegias esitas komisjon visiooni selle kohta, kuidas Euroopa saaks säilitada oma tehnoloogilise ja digitaalse suveräänsuse ja olla üleilmne digivaldkonna liider. **Skaleeritavus on digimajanduses keskses kohal** ja seepärast toetab digitaalse ühtse turu tugevdamine Euroopa üleminekut.

Euroopa peab ka kiirendama investeerimist teadusuuringutesse ja tehnoloogia kasutuselevõttu sellistes tehisintellekti valdkondades nagu 5G ning andme- ja metaandmete analüütika. 2018. aastal analüüsis suurandmeid vaid iga kümnes ELi ettevõtja ning ainult iga neljas kasutas pilvandmetöötluse teenuseid.

Nagu sätestatud komisjoni hiljutises *Euroopa andmestrateegias*⁴, on Euroopal vaja raamistikku, mis võimaldaks ettevõtetel luua, koondada ja kasutada andmeid, et parandada tooteid ja konkureerida rahvusvahelisel turul viisil, mis hoiab meie väärtusi ning austab kõigi õigusi ja privaatsust.

EL peab ka **parandama oma tööstusvõimekust elutähtsa digitaalse taristu valdkonnas**. Hoolikalt turvatud ja tipptasemel 5G-võrgu edukas juurutamine on oluline tulevaste digiteenuste võimaldaja ja on tööstussektori andmelaine keskmeks. Euroopa peab nüüd investeerima, kui ta tahab haarata 6G-võrkudes juhtohjad enda kätte.

Kooskõlas käesoleva tööstusstrateegia ettevõtlusvaimuga **peab Euroopa koondama oma tugevad küljed, et teha koos seda, mida keegi ei suuda teha üksinda**. Hiljutised näited selle kohta on näidanud sellise lähenemisviisi potentsiaali ja väärtust. Euroopas asub praegu üks kolmest maailma kiireimast superarvutist ning mikroelektroonikas on Euroopa pööranud suundumuse tõusuteele.

Euroopal on kõik võimalused tulla selle uue tehnoloogia võidujooksu võitjaks. Ta peab kasutama oma tugevusi, sealhulgas tugevat tööstusbaasi, kvaliteetseid teadusuuringuid, kvalifitseeritud töötajaid, elujõulist idufirmade ökosüsteemi, väljaarendatud taristut ja juhtpositsiooni tööstusandmete kasutamises.

3. Euroopa tööstuse ümberkujundamise põhitegurid

Kolm ülalnimetatud tõuketegurit näitavad, milliseid muutuseid peab Euroopa läbi tegema. Tööstussektori ja kõigi selle väärtusahelate ümberkujundamiseks kulub terve põlvkond. Kuid konkurentsivõimelises ja dünaamilises keskkonnas ei ole aega raisata. Järgmised viis aastat on otsustava tähtsusega, et luua õiged tingimused, mis teeksid sellise ülemineku võimalikuks.

Käesolev strateegia põhineb real Euroopa tööstuse ümberkujundamise põhiteguril. Mõned neist uuendavad või laiendavad olemasolevaid lähenemisviise innovatsioonile, investeringutele, standarditele või võrdsete võimaluste loomisele. Teised peegeldavad vajadust uute tööviiside järele Euroopas, et tugevdada Euroopa tööstust ülemineku jaoks, olgu siis tegemist oskuste või ringlusega.

⁴ COM(2020) 66 final.

Põhitegurid peegeldavad tõsiasja, et pole olemas kõikvõimsaid või eraldiseisvaid lahendusi – nad on kõik omavahel seotud ja üksteist tugevdavad. Kuid need peegeldavad ka tõsiasja, et kuigi Euroopa tasandil saab kindluse loomiseks ja pakkumiseks palju ära teha, on mitmed hoovad teiste kätes. Seepärast on partnerlusel põhinev lähenemisviis äärmiselt oluline.

3.1 Kindluse loomine tööstuse jaoks: sügavam ja digitaalsem ühtne turg

Meie ainulaadne ühtne turg annab ELi ettevõtjatele hüppelaua üleilmses konkurentsiosalemiseks. Ühtne turg pakub ühist regulatiivset ruumi ja skaalat ning on seeläbi konkurentsivõime mootor ning hõlbustab igas suuruses äriühingute integreerimist Euroopa ja maailma väärtusahelatesse.

Selleks et ühtne turg saaks meie tööstust edasi viia, tuleb rakendada õigusakte ja jälgida nende täitmist igal tasandil. Täna vastu võetud **ühtse turu rakendamise tegevuskavas**⁵ tehakse konkreetsed ettepanekud ühiste jõupingutuste suurendamiseks selles valdkonnas ja konkreetset ühtse turu rakendamise rakkerühma loomiseks. **Ühtse turu tõkete aruanne**⁶ näitab vajadust kaotada ettevõtete ees seisvad tõkked, millega nad on silmitsi kaupade müümisel ja veelgi teravamalt teenuste osutamisel piiriüleselt. Maksude ühtlustamise tõhustamine, nimelt äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi reaalsuseks muutmine, aitab kõrvaldada ühe peamise takistuse, millega piiriüleselt tegutsevad ettevõtted silmitsi seisavad.

Ühtset turgu käsitlevad õigusaktid tuleb samuti läbi vaadata ja neid tuleb ajakohastada, et nad vastaksid digiajastule. See hõlmab tooteohutust käsitlevate ELi normide läbivaatamist, Euroopa andmestrategia rakendamist ja digitaalteenuste õigusakti vastuvõtmist.

Oluline on ka **VKE-lt VKE-le lähenemisviis**. Uute tehnoloogiateadlike VKEde arv järjest kasvab ja nemad saavad aidata vanematel tööstusfirmadel kohandada oma ärimudelid ja arendada digiajastuks uusi tööviise. Sellisel viisil on juba loodud uusi võimalusi, ja idufirmasid tuleks toetada, kui nad aitavad ehitada platvormimajandust. Kuid uute tööviisidega peaksid kaasnema ka ajakohastatud ja täiustatud kaitsemeetmed, sealhulgas nende jaoks, kes töötavad veebiplatvormidel.

Ühtne turg sõltub tugevatest ja hästitoimivatest **standardimise ja sertifitseerimise** süsteemidest. Need aitavad suurendada turge ja pakkuda õiguskindlust. Uute standardite ja tehniliste normide väljatöötamine ning ELi aktiivsem osalemine rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides on oluline tööstuse konkurentsivõime suurendamiseks.

EL peab ka tagama, et tema **intellektuaalomandi** poliitika aitab kaitsta ja tugevdada Euroopa tehnoloogilist suveräänsust ja edendada võrdseid tingimusi. Intellektuaalomand aitab hinnata Euroopa ettevõtete turuväärtust ja konkurentsivõimet. See puudutab nende immateriaalset vara, näiteks kaubamärke, disaini, patente, andmeid, oskusteavet ja algoritme. Tark intellektuaalomandi poliitika on oluline, et aidata kõigil äriühingutel kasvada, luua uusi töökohti ning kaitsta ja arendada seda, mis muudab nad ainulaadseks ja konkurentsivõimeliseks.

Sõltumatu ELi konkurentsipoliitika on Euroopat hästi teeninud, sest on aidanud võrdsustada tingimusi, edendada innovatsiooni ja anda tarbijatele rohkem valikuvõimalusi. Konkurents toob äriühingutes esile parimad küljed ja annab neile võimaluse püsida maailmas konkurentsivõimelisena. Kiiresti muutuv maailmas ja ajal, mil Euroopa on alustamas olulist

⁵ Teatis ja sellele lisatud aruanne ühtse turu tõkete tuvastamise ja kõrvaldamise kohta (COM(2020) 93 final).

⁶ Pikaajaline tegevuskava ühtse turu normide paremaks rakendamiseks ja täitmise tagamiseks (COM(2020) 94 final).

kaksiküleminekut, peaksime tagama, et konkurentsinnormid vastaksid jätkuvalt tänase maailma nõuetele.

Selles valguses ongi komisjonil praegu pooleli **ELi konkurentsiraamistiku läbivaatamine**. See tähendab, et vaadatakse, kuidas kohaldatakse kehtivaid konkurentsinnorme, eelkõige monopolidevastaseid meetmeid, ning kas horisontaalseid ja vertikaalseid kokkuleppeid reguleerivad normid ning turu määratluse teatis täidavad endiselt oma eesmärgi. Hinnatakse ka, kuidas parandada juhtumite avastamist ja kiirendada nende uurimist. Komisjon hakkab kasutama sektoriuuringuid uutel ja tähtsaval turudel, mis kujundavad meie majandust ja ühiskonda.

Läbivaatamine hõlmab ka pooleliolevat ühinemiste kontrolli hindamist ja mitmete riigiabi suuniste toimivuskontrolli. Riigiabi eeskirjad tagavad võrdsed tingimused Euroopas, hoides ära vennatapjaliku subsideerimisralli ja toetades samal ajal olulisi avaliku huvi eesmärke. Komisjon tagab, et **läbivaadatud riigiabi eeskirjad** oleksid 2021. aastal paigas mitmes prioriteetses valdkonnas, sealhulgas keskkonna- ja energiaabi valdkonnas.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- Täna vastu võetud **ühtse turu rakendamise tegevuskava** ja ühtse turu tõkete aruanne.
- Liikmesriikidest ja komisjonist koosneva **ühtse turu nõuete täitmise tagamise rakkerühma** loomine.
- Täna vastu võetud **VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks**.
- **Hinnatakse, vaadatakse läbi ja vajaduse korral kohandatakse ELi konkurentsinnorme** alates 2021. aastast, sealhulgas pooleliolev ühinemiste kontrolli hindamine ja **riigiabi suuniste** toimivuskontroll.
- **Intellektuaalomandi tegevuskava**, et hinnata vajadust õigusraamistiku ajakohastamise järele, tagada intellektuaalomandi arukas kasutamine ja paremini võidelda intellektuaalomandi varguse vastu.
- **Euroopa andmestrategie järelmeetmed**, et luua Euroopa andmemajandus, sealhulgas ühtsete Euroopa andmeruumide loomine konkreetsetes sektorites ja väärtusahelates.
- **Digitaalteenuste õigusakt**, et ajakohastada ja tugevdada ühtse turu digiteenuste õigusraamistikku.
- **Platvormitöötajate töötingimuste parandamist** käsitlev algatus.

3.2 Üleilmsete võrdsete tingimuste kaitsmine

Euroopa jõukuse ja konkurentsivõime aluseks on tema majanduse avatus. Kuigi ELi tööstus on maailma väärtusahelatesse tugevalt integreeritud ja tegutseb üleilmselt, ei tohiks EL olla naiivne ohtude suhtes, mis ähvardavad ausat konkurentsi ja kaubandust.

EL töötab turgude avatuna hoidmiseks partnerriikide või -piirkondadega kaubanduskokkulepete sõlmimise kaudu või tehes koostööd rahvusvahelistel foorumitel, et leida reegleid, millest oleks kasu kõigile. Peame jätkama koordineeritud Euroopa lähenemisviisi, et tagada vastastikku kasulik kaubandus ja ületada tõkked, mis takistavad meie ettevõtetel tegelikult pääseda muudele turgudele kogu maailmas. Siia alla kuulub ka võitlus agressiivse maksuplaneerimisega, mis loob ebavõrdsed tingimused.

EL kavatseb ära kasutada kõik kaubanduse kaitsemehhanismid. 2020. aasta keskpaigaks uurib komisjon välja, kuidas kõige paremini tugevdada subsiidiumidevastaseid mehhanisme ja

vahendeid. Seda tehakse **välisetoetuste õigusakti käsitleva valge raamatu** raames, milles uuritakse välisetoetustega kaasnevat moonutavat mõju ühtsel turul. Seejärel tehakse 2021. aastal ettepanek õigusakti vastuvõtmiseks.

Selline moonutus käib sageli käsikäes sellega, et **Euroopa ettevõtetele** puudub **võrdväärne juurdepääs** välismaiste riigi osalusega ettevõtete kodumaistel turgudel. ELi hanketurud on üldjuhul avatud ettevõtetele teistest riikidest, kus ELi äriühinguid diskrimineeritakse või kus nad seisavad silmitsi turgude sulgemisega. Seepärast tegeleb valge raamat ka välismaiste riigi osalusega ettevõtete hanketurgudele juurdepääsu käsitleva küsimusega. Oluline on jõuda kiiresti kokkuleppele ettepanekus **rahvusvaheliste hangete instrumendi** kohta, et lahendada vastastikkuse puudumise küsimus ja anda ELile läbirääkimistel täiendavat mõjuvõimu.

Euroopa tööstus ei peaks seisma silmitsi ebaausa konkurentsiga konkurentidelt maailmas, kes järgivad erinevaid norme või põhimõtteid, näiteks kliimaküsimuses. Uus **kaubandusvaldkonna juhtiv järelevalveametnik** töötab selle nimel, et parandada meie kaubanduslepingute tingimuste järgimist ja nende täitmise tagamist, ning annab sellest korrapäraselt aru Euroopa Parlamendile. Komisjon teeb ettepaneku muuta Pariisi kokkuleppe järgimine kõigi tulevaste laiaulatuslike kaubanduslepingute oluliseks osaks.

Oluline on ka **tugevdatud tollikontroll**, et tagada imporditud toodete vastavus ELi nõuetele.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- **Valge raamat välisetoetusi käsitleva õigusakti kohta** 2020. aasta keskpaigaks; uuritakse ka välismaiste ettevõtete juurdepääsu riigihangetele ja ELi rahastusele.
- **Tööstussubsiidiume käsitlevate üleilmsete reeglite karmistamine** Maailma Kaubandusorganisatsioonis.
- **Rahvusvaheliste hangete instrumendi** kiire vastuvõtmine.
- **Tolliliitu käsitlev tegevuskava** 2020. aastal, et tugevdada tollikontrolli, sealhulgas seadusandlik ettepanek ELi ühtse liidese loomiseks, et võimaldada täiselektroonilisi tollivormistusi piiril.

3.3 Tööstuse toetamine kliimaneutraalsuse saavutamiseks

Euroopa üleminekul kliimaneutraalsusele tuleb mõnel sektoril teha läbi suuremaid ja murrangulisemaid muutusi kui teistel. Energiamahukate tööstusharudeta Euroopa läbi ei saa ja nendele toetuvad ka mitmed muud sektorid. Seepärast peab energiamahukate tööstusharude moderniseerimine ja CO₂ heite vähendamine olema peamine prioriteet.

Euroopa rohelises kokkuleppes on seatud eesmärk luua kliimaneutraalsete ja ringluspõhiste toodete, näiteks terase, tsemendi ja kemikaalide uued turud. Selliseks muutuseks on Euroopal vaja innovatiivseid tööstusprotsesse ja puhtamaid tehnoloogiaid, et vähendada kulusid ja parandada turuvalmidust.

Näiteks hakkab komisjon toetama puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib **süsinikuheiteta terasetootmiseni**. ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond aitab juurutada muid suuremahulisi projekte, et toetada keskkonnahoidlikke tooteid kõigis energiamahukates tööstusharudes.

Uus **kestlikkust edendav kemikaalialane strateegia** aitab inimesi ja keskkonda ohtlike kemikaalide eest paremini kaitsta ning soodustab selles sektoris innovatsiooni ohutute ja kestlike alternatiivide väljatöötamiseks.

Euroopa peab lahendama ka ehitustoodete kestlikkuse küsimuse ning parandama ehitiste energiatõhusust ja keskkonnatoimet. **Kestlikul hoonestatud keskkonnal** on Euroopa üleminekul kliimaneutraalsusele oluline koht.

Kui üleminek kogub kiirust, peab Euroopa tagama, et kedagi ei jäeta maha. Ettepanekuga uue **õiglase ülemineku mehhanismi**⁷ kohta kaasatakse 100 miljardi eurot, et tagada CO₂-mahukate piirkondade õiglane üleminek, kui nad jätkavad oma tööstuse ja majanduse ümberkujundamist.

Heitkoguste vähendamine kõikjal tööstuses sõltub **energiatõhususe esikohale seadmise** põhimõttest ning kindlast ja piisavast vähesest CO₂ heitega energiaga varustamisest konkurentsivõimeliste hindadega. See eeldab planeerimist ja investeeringuid vähesest CO₂ heitega energiatootmise tehnoloogiasse, võimekusse ja taristusse. Meil on tarvis **strateegilisemat lähenemisviisi taastuvenegiatööstusele**, nagu avamereenergia, ja tarneaahelat selle toetamiseks. Ka see aitab katta olulist kasvu elektrienergia koguses, mida kaksiküleminek eeldab. Seda peaks toetama pingutustega püüda paremini ühendada Euroopa elektrisüsteeme, et parandada elektrienergia varustuskindlust ja integreerida suuremas mahus taastuvenegiaallikaid.

Sellises olukorras on vaja, et kõiki energiakandjaid, sealhulgas elektrit, gaasi ja vedelkütust, kasutataks tõhusamalt, ühendades eri sektorid. See on uue **aruka sektorite integreerimise** strateegia eesmärk ja selles esitatakse ka komisjoni visioon **puhta vesiniku** kohta. Kliimaneutraalsusele üleminekut toetab ka üleeuroopaliste energiavõrkude kasutamine.

Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka säästva ja aruka liikuvuse sektorile. Neil on vastutus ja potentsiaal juhtida kaksiküleminekut, toetada Euroopa tööstuse konkurentsivõimet ja parandada ühenduvust. Nii on see eelkõige auto-, kosmose, raudtee- ja laevaehitustööstuses, kuid ka alternatiivkütuste ning aruka ja ühendatud liikuvuse puhul.

Teadusuuringutes ja innovatsioonis esirinnas püsides on olulisel kohal vajaliku taristu ja tugevate stiimulite kiire kasutuselevõtt ja seda ka hangetes, tagamaks, et ELi liikuvussektor säilitab oma üleilmse tehnoloogilise juhtpositsiooni. Sektori kogu väärtusahel peab aitama kujundada uusi rahvusvahelisi standardeid turvalise, säästva, juurdepääsetava, kindla ja vastupidava liikuvuse jaoks. **Säästva ja aruka liikuvuse laiaulatuslikus strateegias** esitatakse laiaulatuslikud meetmed, mis aitavad sektori võimalused võimalikult hästi ära kasutada.

Kui ambitsioonierinevused peaksid maailmas püsima, kavatseb komisjon teha 2021. aastal kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks ettepaneku **süsinikdioksiidi piirimaksu mehhanismi** kohta, järgides täiel määral Maailma Kaubandusorganisatsiooni reegleid. Seda tuleks toetada olemasolevate kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ärahoidmise vahendite tugevdamisega.

⁷ COM(2020) 22 final.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- ⇒ **Aruka sektorite integratsiooni strateegia.**
- ⇒ **Ühtse Euroopa andmeruumiga** kasutatakse ära andmete potentsiaal, et parandada energiasektori innovatsioonivõimekust.
- ⇒ **Õiglase ülemineku mehhanismi** käivitamine, et pakkuda CO₂-mahukatele piirkondadele ja tööstusele tehnilist ja nõustamistuge.
- ⇒ **ELi puhta terase strateegia ja kestlikkust edendav kemikaalialane strateegia.**
- ⇒ **Üleeuroopalisi energiavõrke käsitleva määruse** läbivaatamine.
- ⇒ **ELi avamere taastuenergia strateegia.**
- ⇒ **Säästva ja aruka liikuvuse** laiaulatuslik strateegia.
- ⇒ **Renoveerimislaine algatus ja hoonestatud keskkonna strateegia.**
- ⇒ **Süsinikdioksiidi piirimaksu mehhanism**, et vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumist, järgides täiel määral Maailma Kaubandusorganisatsiooni reegleid.

3.4 Ringmajanduse edendamine

Kooskõlas Euroopa uue majanduskasvu strateegiaga, mille järgi tuleb planeedile anda tagasi rohkem, kui temalt võtta, peab Euroopa tööstus mängima ökoloogilises üleminekus juhtivat rolli. See tähendab CO₂ ja materjaljalajälje vähendamist ning ringmajanduse juurutamist kogu majanduses.

Selleks peame loobuma vanast mudelist, mis seisneb maavarade ammutamises, et toota tooteid, mille me pärast kasutamist ära viskame. Me peame **põhjalikult muutma toodete väljatootamise, valmistamise, kasutamise ja neist vabanemise viise**, stimuleerides meie tööstust.

Sellise ringluspõhisema lähenemisviisiga tagatakse puhtam ja konkurentsivõimelisem tööstus, vähendades keskkonnamõju, leevendades konkurentsi nappide ressursside pärast ja vähendades tootmiskulusid. **Majanduslikud kaalutlused on sama tugevad kui keskkonnavaline ja moraalne kohustus.** Ringmajanduse põhimõtete kohaldamine kõigis sektorites ja tööstusharudes võib luua 2030. aastaks kogu ELis 700 000 uut töökohta, paljud neist VKEdes.

ELil on selles valdkonnas juba hea positsioon ja ta peaks nüüd keskenduma oma esmategutseja eeliste kindlustamisele. **Uues ringmajanduse tegevuskavas⁸** esitatakse rida meetmeid, et ELi tööstus saaks neid võimalusi ära kasutada.

Selle keskmes on uus **kestliku tootepoliitika raamistik**, millega kehtestatakse kestlikkuse põhimõtted kõigi toodete jaoks ja aidatakse muuta Euroopa tööstus konkurentsivõimelisemaks. Esikohale seatakse suure mõjuga tooterühmad ning meetmed hõlmavad algatust ühtse laadija kohta, elektroonikaseadmete ringkasutuse algatust, patareide ja akude säästvuse nõudeid ja uusi meetmeid tekstiilisektoris.

Tegevuskava sisaldab ka meetmeid, mis **võimaldavad tarbijatel ringmajanduses aktiivsemalt osaleda**. Tarbijad peaksid saama usaldusväärset ja asjakohast teavet, et valida korduvkasutatavaid, vastupidavaid ja parandatavaid tooteid. Komisjon teeb ettepanekuid selle kohta, kuidas parandada tarbijate õigusi ja kaitset, sealhulgas töötades selle nimel, et kehtestada tarbijate jaoks õigus toote parandamisele.

⁸ COM(2020) 98 final.

Avalik-õiguslikud asutused, sealhulgas ELi institutsioonid, peaksid olema eeskujuks, valides keskkonnasõbralikke kaupu, teenuseid ja töid. **Keskkonnahoidliku riigihanke** kaudu võivad nad aidata juhtida üleminekut säästvate tarbimisele ja tootmisele. Komisjon teeb ettepaneku võtta vastu täiendavad õigusaktid ja suunised keskkonnahoidlike riigihangete kohta.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- **Ringmajanduse tegevuskava**, mis võetakse vastu samaaegselt käesoleva strateegiaga, sealhulgas uus kestliku tootepoliitika raamistik.
- **Uus õigusraamistik säästvate patareide ja akude kohta.**
- **ELi tekstiilistrateegia.**
- **Elektroonikaseadmete ringkasutuse algatus.**
- **Suurendatakse tarbijate võimalusi** ringmajanduses aktiivselt osaleda, kasutades selleks paremat teavet toodete kohta ja paremaid tarbijaõigusi.

3.5 Tööstusinnovatsioonialti mõtteviisi propageerimine

Euroopa ettevõtete osakaal teadus- ja arendustegevuse kulutustes on viimase viie aasta jooksul vähenenud, samas kui USA ja Hiina ettevõtete osakaal on suurenenud. Peamine viis selle suundumuse muutmiseks on hoogustada investeerimist innovatsiooni, omades samal ajal selget arusaamist sellest, millele me soovime keskenduda, ja selget viisi toodete või teenuste turustamiseks, et neid saaks müüa nii palju, et investering end ära tasuks. Selle raames tuleks edendada ja toetada VKEsid, et nad saaksid teha uuendusi ja tuua turule ideid.

Üleilmne võidujooks kaksikülemineku valdkonnas põhineb üha enam eesliiniteadusel ja süvatehnoloogia valdamisel. Tööstuse järgmine ajastu on see, kus füüsiline, digitaalne ja bioloogiline maailm kokku sulavad. Kui Euroopa tahab kaksiküleminekut juhtida, peab tööstusstrateegia kesksel kohal olema **tööstusinnovatsiooni strateegia**.

See tähendab ka seda, et suurendades investeringuid murrangulistesse ja läbimurdelistesse teadusuuringutesse ja innovatsiooni, peame leppima sellega, et mitte kõiki meie ettevõtmisi ei saada edu. Ebaõnnestumine aitab meil õppida, kohaneda ja vajaduse korral muuta oma tegutsemisviisi, et saaksime edasi liikuda. Me peame loobuma riskikartlikust mõtteviisist ja olema ebaõnnestumise suhtes tolerantsed. See peab kajastuma kõigis poliitikavaldkondades ja **innovatsioon tuleks lõimida meie poliitikakujundamise protsessi**. Parema õigusloome ja strateegilise prognoosimise kaudu tagame innovatsiooni soodustava poliitika.

Tööstussektoreid tuleks kutsuda üles ja motiveerida koostama tegevuskava kliimaneutraalsuse või digitaalse juhtpositsiooni saavutamiseks. Sellele peaksid kaasa aitama kvaliteetsed teadusuuringud ja oskused ning ELi toetus. Alates Euroopa rohelise kokkuleppe käivitamisest on mitu sektorit seda lähenemisviisi juba kasutanud. Arvestades, et seda strateegiat iseloomustab ühine kavandamine ja ettevõtlusvaim, tuleks seda toetada **avaliku ja erasektori partnerluse** kaudu, et aidata tööstusel arendada oma eesmärkide saavutamiseks vajalikke tehnoloogiaid, nagu on edukalt tehtud tööstusliitudes.

Euroopa Innovatsiooninõukogu, mis käivitub täielikult 2021. aastal, töötab ka selle nimel, et Euroopa tugeva teadusbaasi potentsiaali maksimaalselt ära kasutataks. Sellega määratakse kindlaks järgmise põlvkonna tehnoloogiad, kiirendatakse nende kaubanduslikku rakendamist ja aidatakse neil toetada idufirmade kiiret kasvu.

Samuti peab oma osa täitma ühtne turg, ergutades innovatsiooni, et kasutada maksimaalselt ära mastaabi-, kiirus- ja mitmekülsussäästu. Soodustada tuleks **kohapõhist innovatsiooni ja eksperimenteerimist**. See võimaldaks piirkondadel koos VKEde ja tarbijatega välja töötada ja katsetada uusi lahendusi, kasutades ära nende kohalikke iseärasusi, tugevaid külgi ja eripära. Uusi tehnoloogiaid ja lahendusi saaks katsetada koos poliitikakujundajate ja reguleerivate asutustega, et võimaldada uuenduslikke ärimudeleid.

Pärast katsetamist ja täiustamist saab neid lahendusi laiendada Euroopa ja üleilmsetele turgudele, tagades, et EL püsiks esirinnas. **Digitaalse innovatsiooni keskused**, mis toimivad ühtse kontaktpunktina, kus ettevõtted saavad juurdepääsu tehnoloogia katsetamisele, on heaks platvormiks.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- Teatis **teadusuuringute ja innovatsiooni tuleviku ning Euroopa teadusruumi kohta**, et visandada uus lähenemisviis innovatsioonile ja tagada ELi eelarve maksimaalne mõju.
- Programmi „Euroopa horisont“ raames käivitatakse **avaliku ja erasektori partnerlus**.

3.6 Õpe ja ümberõpe

Konkurentsivõimeline tööstus sõltub kvalifitseeritud tööjõu värbamisest ja hoidmisest.

Kuna üleminek kestlikule ja digitaalsele majandusele kiireneb, peab Euroopa tagama, et haridus ja koolitus peavad sammu. Elukestva õppe muutmine kõigi jaoks reaalsuseks muutub järjest olulisemaks: ainuüksi järgmise viie aasta jooksul peab 120 miljonit eurooplast oma oskusi täiendama või ümber õppima.

See kajastab seda, kui olulised on oskused kaksikülemineku jaoks, ja võimalusi, mida need võivad inimestele luua. Üleminek vähesse CO₂ heitega majandusele peaks 2030. aastaks looma üle ühe miljoni töökohta, samas kui Euroopas on juba praegu miljon vaba töökohta digitaal tehnoloogia ekspertidele. Samal ajal teatab 70 % ettevõtetest, et nad viivitavad investeringutega, sest ei suuda leida õigete oskustega inimesi.

Tööstussektori töötajate jaoks tähendab digiteerimine, automatiseerimine ja tehisintellekti edasiarendamine seda, et nad peavad oma oskusi enneolematul määral kohandama. Ümberõpe ja koolitus peavad olema meie sotsiaalse turumajanduse oluline osa. Samuti peavad meie **kõrghariduse ning kutsehariduse** ja -koolituse süsteemid tooma tööturule rohkem teadlasi, insenere ja tehnikuid. Oskuste ja andekate inimeste edukam kaasamine välismaalt aitab samuti rahuldada ELi tööturu vajadusi.

Ülemaailmses konkurentsivõimelises andekate inimeste ligimeelitamiseks peab Euroopa suurendama investeringuid oskustesse ja elukestev õpe peaks saama reaalsuseks. See nõuab tööstuse, liikmesriikide, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmade ühistegevust uue **oskuste pakti** kaudu, et aidata kaasa täiend- ja ümberõppele ning kaasata avaliku ja erasektori investeringud tööjõusse. Paktis keskendutakse sektoritele, millel on Euroopa jaoks suur kasvupotentsiaal, või sektoritele, kus toimuvad kõige suuremad muutused. Neid jõupingutusi toetab ka **Euroopa haridusruum**.

Samuti on oluline saavutada parem tasakaal tööstussektoris töötavate naiste ja meeste vahel. See hõlmab naiste julgustamist õppima loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna erialasid, kaaluma karjääri tehnoloogia valdkonnas ja investeerima digioskustesse, parandades seega soolist tasakaalu ettevõtete loomisel ja juhtimisel.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- ⇒ **Euroopa oskuste tegevuskava** ajakohastamine 2030. aastal, sealhulgas soovitus kutsehariduse ja -õppe kohta.
- ⇒ **Euroopa oskuste pakti** käivitamine.
- ⇒ Teatis **Euroopa haridusruumi** strateegilise raamistiku kohta.
- ⇒ **Digiõppe tegevuskava.**
- ⇒ 2020. aasta märtsis vastu võetud **Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegia rakendamine.**

3.7 Üleminekusse investeerimine ja selle rahastamine

Paljud tulevased ELi programmid, nagu „Euroopa horisont“, digitaalse Euroopa programm, ühtse turu programm, innovatsioonifond, InvestEU, Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Kaitsefond ja ELi kosmoseprogramm ning kõik Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid aitavad edendada ELi tööstuse konkurentsivõimet. Järgmise pikaajalise eelarve kiire kokkuleppimine on tööstuse tuleviku jaoks väga oluline.

Ajal, mil riigi rahandus on surve all, on meil vaja uusi viise erainvesteeringute kaasamiseks. See hõlmab ELi rahastuse võimendamist ja kombineerimist liikmesriikide ja muude institutsiooniliste partneritega ning erainvestorite kaasamist. InvestEU ja Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava aitavad vajaduse korral kaasata erainvesteeringuid. Oluline roll on Euroopa Investeerimispingal ning riiklikel tugipankadel ja -asutustel.

Erainvesteeringute ja avaliku sektori rahastuse kaasamine on eriti oluline turutõrgete korral, eelkõige uuenduslike tehnoloogiate ulatuslikuks kasutuselevõtuks. Üheks selles valdkonnas edukaks osutunud vahendiks on **üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid**. Liikmesriigid saavad kasutada üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte rahaliste vahendite koondamiseks, kiireks tegutsemiseks ja õigete tegutsejate ühendamiseks peamistes väärtusahelates. Nende projektidega edendatakse investeeringuid ja need võimaldavad liikmesriikidel turutõrgete korral rahastada ulatuslikke piiriüleseid innovatsiooniprojekte. Tuginedes hiljutiste üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektidega saadud kogemustele, uurib komisjon võimalusi riiklike ja ELi vahendite kombineerimiseks, et võimendada investeeringuid kogu väärtusahelas, järgides täielikult asjakohaseid finants- ja konkurentsinoorme.

Et sellest vahendist võimalikult palju kasu saada, kehtestab komisjon 2021. aastal **üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide jaoks läbivaadatud riigiabi**eeskirjad. Läbivaatamise eesmärk on selgitada tingimusi, mille alusel saab liikmesriikide juhitavaid projekte prioriteetsetes valdkondades rakendada õigeaegselt ja konkurentsi soodustaval viisil. Samuti peaks see aitama VKEdel täiel määral osaleda tulevastes üleeuroopalist huvi pakkuvates tähtsates projektides.

Samuti on vaja stimuleerida investeeringuid jätkusuutliku konkurentsivõime saavutamiseks kogu finantssüsteemis. Hiljutine kokkulepe **ELi taksonoomias** ja **kliimaseadusega**⁹ tagatud kindlus on olulised sammud õiges suunas.

Neile edusammudele tuginedes kehtestatakse uuendatud kestliku rahastamise strateegiaga selged reeglid, et anda investoritele suuniseid kestlike investeeringute tegemiseks. Osana jätkuvast tööst majandus- ja rahaliidu süvendamiseks hõlmab komisjoni uus **kapitaliturgude liidu tegevuskava** ELi-siseste investeeringute kaitse tugevdamise algatust ja jõupingutusi, et pakkuda Euroopa ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, mitmekesisemaid rahastamisallikaid. Digitaalse rahanduse strateegia aitab hõlbustada innovatsiooni finantsteenuste valdkonnas, et aidata laiendada uusi teenuseid ja ärimudeleid ning tegeleda uute riskidega.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- Tehakse koostööd parlamendi ja nõukoguga, et tagada **järgmise pikaajalise eelarve** kiire vastuvõtmine ja täitmine.
- Kaalutakse võimalusi liikmesriikide ja tööstuse koordineeritud investeeringuteks uute **üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide** vormis ning patareisid ja mikroelektroonikat käsitlevate esimeste üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide võimalikke järelmeetmeid.
- Vaadatakse läbi **üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide**, sealhulgas energiasüsteemi ümberkujundamise projektide riigiabiieskirjad.
- **Uuendatud kestliku rahastamise strateegia.**
- **Uus digitaalse rahanduse strateegia.**
- **Kapitaliturgude liidu tegevuskava** 2020. aastal, sealhulgas meetmed, millega toetatakse integreeritud kapitaliturge, ning täiendavad rahastamisvõimalused kodanikele ja ettevõtjatele.

4. Euroopa tööstusliku ja strateegilise autonoomia tugevdamine

Euroopa strateegiline autonoomia tähendab teistest sõltuvuse vähendamist selle puhul, mida me kõige rohkem vajame: kriitilise tähtsusega materjalid ja tehnoloogiad, toit, taristu, julgeolek ja muud strateegilised valdkonnad. Samuti annavad need Euroopa tööstusele võimaluse arendada oma turge, tooteid ja teenuseid, mis suurendavad konkurentsivõimet.

Euroopa on edukas siis, kui meil on avatud investeerimiskeskond, mis võimaldab teistel investeerida Euroopa konkurentsivõimesse. Kuid lisaks tuleb olla strateegilisem välisinvesteeringutega seotud riskide käsitlemisel. **Välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik**¹⁰, mida hakatakse täielikult kohaldama 2020. aasta oktoobris, kaitseb Euroopa huve julgeoleku ja avaliku korra kaalutlustel. Komisjon esitab veel ettepanekuid selle vahendi edasiseks tugevdamiseks.

Euroopa digiüleminek, julgeolek ja tulevane tehnoloogiline suveräänsus sõltuvad meie **strateegilistest digitaristutest**. Lisaks komisjoni hiljutisele tööle 5G ja küberturvalisuse valdkonnas töötab EL välja elutähtsa kvantkommunikatsiooni taristu, mille eesmärk on võtta

⁹ COM(2020) 80 final.

¹⁰ Määrus (EL) 2019/452.

järgmise 10 aasta jooksul kasutusele sertifitseeritud turvaline otspunktidevaheline taristu, mis põhineb kvantvõtmekehtestusel, et kaitsta ELi ja selle liikmesriikide peamisi digivarasid.

EL toetab ka Euroopa tööstuse tuleviku jaoks strateegiliselt oluliste progressi võimaldavate tehnoloogiate arendamist. Nende hulka kuuluvad robotika, mikroelektronika, kõrgjõudlusega andmetöötlus ja andmepilvede taristu, plokiahel, kvanttehnoloogiad, fotoonika, tööstuslik biotehnoloogia, biomeditsiin, nanotehnoloogiad, ravimid, kõrgtehnoloogilised materjalid ja kõrgtehnoloogiad.

Euroopa **kaitse- ja kosmosesektor** on Euroopa tuleviku jaoks väga olulised. Kaitsetööstuse killustatus seab aga kahtluse alla Euroopa suutlikkuse arendada järgmise põlvkonna elutähtsat kaitsevõimet. See vähendaks ELi strateegilist suveräänsust ja tema võimet tegutseda julgeoleku tagajana.

Euroopa Kaitsefond aitab luua kaitsevaldkonna integreeritud tööstusbaasi kogu ELis. Fond investeerib kõikidesse Euroopa kaitsevaldkonna tööstuslikesse väärtusahelatesse, hõlbustab piiriülest koostööd ning toetab avatud ja dünaamilisi tarneahelaid, mis hõlmavad VKEsid ja uusi turuletulijaid. Samuti toetab see murrangulisi tehnoloogiad, võimaldades ettevõtetel võtta rohkem riske. Sidusus teiste kaitsealgaatustega on väga oluline.

Kosmosetehnoloogia, -andmed ja -teenused võivad tugevdada Euroopa tööstusbaasi, toetades uuenduslike toodete ja teenuste arendamist, sealhulgas tiipiliselt innovatiivsete tehnoloogiate esilekerkimist.

Kaitse- ja kosmosetööstus seisavad muutuv geopoliitilises kontekstis silmitsi enneolematu ülemaailmse konkurentsiga ning uute võimalustega, mis tulenevad kiiresti areneva tehnoloogia ja uute turuosaliste esilekerkimisest. Et saavutada ELi programmides **koostoime tsiviil-, kosmos- ja kaitsetööstuse vahel**, kasutab EL tõhusamalt ressursse ja tehnoloogiad ning loob mastaabisäästu.

Koos Euroopa tööstuse üleminekuga kliimaneutraalsusele võib sõltumine olemasolevatest fossiilkütustest asenduda sõltuvusega energiatootmisvähelistest toorainetest, millest paljud on pärit välismaalt ja mille pärast ülemaailmne konkurents muutub üha tihedamaks. Ringlussevõtu ja teise toorme kasutamise edendamine aitab seda sõltuvust vähendada.

Nõudlus **tooraine** järele peaks aastaks 2050 kahekordistuma ja seetõttu on Euroopa varustuskindluse suurendamiseks hädavajalik varustust mitmekesistada. Esmatähtsad toorained on olulised ka selliste turgude jaoks nagu elektromobiilsus, akud, taastuvenergia, ravimid, lennundus ja kosmos ning kaitse ja digirakendused.

Meditsiinitoodete ja ravimite kättesaadavus on ühtmoodi oluline Euroopa turvalisuse ja sõltumatuse jaoks ka tänapäeva maailmas. Esitatakse **uus ELi ravimistrateegia**, milles keskendutakse ravimite kättesaadavusele, taskukohasusele, jätkusuutlikkusele ja varustuskindlusele. Selle olulisust on tõestanud koroonaviiruse (COVID-19) puhanguga seotud hiljutised sündmused.

Kuidas kavandatu ellu viiakse

➡ **5G käsitleva teatise¹¹ ja 5G-võrkude küberturvalisust käsitleva soovitus¹² järelemeetmed.**

¹¹ COM(2020) 50 final.

¹² C(2019) 2335 final.

- ⇒ **Tegevuskava tsiviil-, kaitse- ja kosmosetööstuse vahelise koostoime kohta**, sealhulgas programmide, tehnoloogiatega, innovatsiooni ja idufirmade tasandil.
- ⇒ **Uus ELi ravimistrateegia** esitatakse aastal 2020, sealhulgas meetmed, mille eesmärk on tagada varustamine ravimitega ja pakkuda patsientidele innovatsiooni.
- ⇒ **Kriitilise tähtsusega tooraineid** käsitlev tegevuskava, sealhulgas jõupingutused rahvusvahelise partnerluse laiendamiseks toorainetele juurdepääsu valdkonnas.

5. Sildade ehitamine: partnerlusel põhinev lähenemisviis juhtimisele

Euroopa tööstus peab kasutama oma eripära ja tugevaid külgi: integreeritus erinevate väärtusahelate kaudu ja piiriülevalt, mitmekesisus, traditsioonid ja inimesed. Nüüd, kui kaksikülemine hoogustub ja üleilmne konkurents muutub tihedamaks, peab muutuma ka Euroopa tööstus. Seejuures on seosed eri toodete ja teenuste vahel kõigis valdkondades tihenened.

Lisaks konkreetsetele tehnoloogiatele keskendumisele peab Euroopa hoolikalt uurima ka **tööstusökosüsteemide** ees seisvaid võimalusi ja probleeme. Need ökosüsteemid hõlmavad kõiki väärtusahelas osalejaid: kõige väiksematest idufirmadest kõige suuremate ettevõteten, akadeemilistest ringkondadest teadusasutusteni, teenuseosutajatest tarnijateni. Neil kõigil on oma eripärad.

Tuginedes kõrgetasemelise tööstuspoliitika ümarlaua „Tööstus 2030“, üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide strateegilise foorumi ja muude organite tööle, analüüsib komisjon süstemaatiliselt erinevaid ökosüsteeme ning **hindab tööstuse erinevaid riske ja vajadusi** seoses kaksikülemine kuga konkurentsitihedamas maailmas. Komisjon käsitleb selliseid küsimusi nagu oskused teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, VKEde ja suurettevõtete roll ning igasugune väline surve või sõltuvus.

Seda analüüsi tehes teeb komisjon tihedat koostööd kaasava ja avatud **tööstusfoorumiga**, mis koosneb tööstuse, sealhulgas VKEde, suurettevõtete, sotsiaalpartnerite, teadlaste ning liikmesriikide ja ELi institutsioonide esindajatest. Vajaduse korral kutsutakse konkreetsete sektorite eksperte oma teadmisi jagama.

See töö võib näidata, et mõned ökosüsteemid vajavad oma eripära või vajaduste tõttu sihtotstarbelist toetust. See toetus võib endast kujutada regulatiivmeedet, mis vabastaks rahalisi vahendeid või kasutaks maksimaalselt ära kaubanduse kaitsevahendeid. Sellisel juhul oleks tegemist **sihtotstarbelise töövahendiga**. Edusamme jälgitakse jooksvalt koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.

Kui seda peetakse vajalikuks, võib asjakohaseks vahendiks olla **tööstusliitude** lähenemisviis. See on juba tõestanud oma kasulikkust patareide, plastide ja mikroelektroonika valdkonnas. Euroopa akuliit on suutnud viia ELi selles olulises tehnoloogiaga seotud tööstussektoris juhtpositsioonile. Tööstusliidud võivad juhtida tööd ja aidata rahastada suuremahulisi projekte, millel on positiivne ülekanduv mõju kogu Euroopas, kasutades VKEde, suurettevõtete, teadlaste ja piirkondade teadmisi, et aidata kõrvaldada innovatsioonitõkkeid ja parandada poliitika sidusust.

Puhas vesinik on hea näide sellest, kus sellisel lähenemisel võib olla tõeline lisaväärtus. See oma olemuselt murranguline tehnoloogia nõuab tihedamat koordineerimist kogu väärtusahelas. Seda silmas pidades teeb komisjon peagi ettepaneku luua uus **Euroopa puhta vesiniku liit**, mis viib investorid kokku valitsus-, institutsiooniliste ja tööstuspartneritega. Liit tugineb

olemasolevale tööle, et teha kindlaks tehnoloogiavajadused, investeerimisvõimalused ning regulatiivsed tõkked ja soodustavad tegurid. Tulevased liidud peaksid hõlmama **vähese süsinikuheitega tööstust, tööstuslikku pilvandmetöötlust ja vastavaid platvorme ning tooraineid.**

Kuidas kavandatu ellu viiakse

- Tööstusliitude edukale mudelile tuginedes luuakse uus **Euroopa puhta vesiniku liit**. Järgnema peaksid vähese süsinikuheitega tööstuse liit, tööstusliku pilvandmetöötluse ja vastavate platvormide liit ning tooraineliidud, niipea kui nad on selleks valmis.
- Komisjon võtab ette **tööstuse vajaduste** põhjaliku läbivaatamise ja **analüüsi ning teeb kindlaks ökosüsteemid, mis vajavad kohandatud lähenemisviisi.**
- Selle töö toetamiseks luuakse 2020. aasta septembriks kaasav ja avatud **tööstusfoorum**.

6. Kokkuvõte

Käesoleva strateegiaga pannakse alus tööstuspoliitikale, mis toetab kaksiküleminekut, muudab ELi tööstuse ülemaailmselt konkurentsivõimelisemaks ja suurendab Euroopa strateegilist autonoomiat.

Arvestades eelseisvate muutuste olulist sotsiaalset mõju, on väga oluline pidada dialoogi sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga. Komisjoni iga-aastased **tööstuspäevad** on endiselt oluline sündmus, mis toob kokku kõik osalejad. Komisjon teeb ettepaneku, et nõukogu eesistujariigid ja huvitatud liikmesriigid korraldaksid tööstuspäevi ka oma riigis.

Komisjon püüab suurendada poliitilist isevastutust strateegia eest ning teeb ettepaneku lisada olukorrast ülevaate andmine alalise päevakorrapunktina konkurentsivõime nõukogu ja Euroopa Parlamendi päevakorda. Strateegia rakendamist jälgitakse korrapäraselt ja peamisi tulemusnäitajaid analüüsitakse.

Ainult ELi, selle liikmesriikide ja piirkondade, tööstuse, VKEde ja kõigi teiste sidusrühmade ühine pühendumine uuendatud partnerlusele võimaldab Euroopal tööstuse ümberkujundamist maksimaalselt ära kasutada. Euroopa Ülemkogu 2020. aasta märtsi kohtumisel avaneb võimalus toetada kõnealust uuendatud partnerlust ühise visiooni ja eesmärkide alusel.